

KJAK

Tunnilsprát

Jákup Mikkelsen
figgjarnnevndarlimur

Eitt margháttligt kjak hevur tikið seg upp nú útlit eru til, at Vágatunnilin og Norðoyatunnilin um fá ár verða útgoldnir. Tunnilslógirnar siga, at tá útveganarpeningurin av tunnlnum er afturgoldin, skulu tunnlnarnir latast landinum. Onkur politikari hevur ført fram, at við hesi lógarorðing eiga tunnlnarnir umframt at halda

sínar skyldur til lánistovnin (íleggingargrunnin) at rindan partapeningin aftur til landið. Í samrøðu við Dimmalætting tann 24/7 tykist tunnilsstjórin Uni Danielssen at vera av somu áskoðan. Spurningurin er hvussu orðingin "tá útveganarpeningurin av tunnlnum er afturgoldin" skal skiljast.

Tað eru tveir ella kanska triggir mátar at figgja eina iløgu. Íløgan kann figgjast við eginpeningi, lántøku ella eini samanseting av báðum. Vága- og Norðoyatunnilin eru figgjaðir við eini samanseting av eginpeningi frá landinum og lántøku. Tá lánini eru afturgoldin er útveganarpeningurin afturgoldin!! Lántøka skal aftur-

gjaldast, eginpeningur skal ikki afturgjaldast. So einfalt er tað.

Tunlarnir eru sjálvstøðugar lögfrøðisligar eindir sum partafeløg. Hesi feløg hava skyldu til at yvirhalda sínar lániavtalu, men hava hvørki lögfrøðisliga ella moralska skyldu at rinda landinum nakran partapening aftur. Bara tann sannroynd, at landið hevur latið tunlunum peningin sum partapening er í sjálvum sær eitt sannførandi prógv um hvat ætlanin var við peninginum. Um ætlanin var at tunnlnarnir skuldu rinda innskotspeningin aftur til landið, hevði landið avgjørt latið tunlunum peningin sum ábyrgdarlán við áseting um afturgjaldstreytir. Men tað

gjördi landið ikki! Almennu innskotini vórðu skrásett sum partapeningur og harvið bundin eginpeningur. Tað sigur alt um endamálið. Um onkur kortini skuldi verið í iva, ber til at síggja viðmerkingarnar til upprunaliga lógaruppskotið um Norðoyatunnilin, tá hetta varð lagt fram á sinni. Í viðmerkingunum stóð m.a. "Væntandi kunnu einar 100-120 mió figgjast við bummpengum, so landsins partur verður millum 230-310 mió um fyrinbils kostnaðarmetingar vísa seg at halda."

Tað kann ikki sigast meira greitt. Almennu pengarnir vórðu ásettir útfrá hvat mann væntaði at bummgjöldini megnaðu at gjalda,

og partapeningurin var ein iløga í føroyska vegakervið.

Tá tunnilsuppskotini á sinni vórðu lögð fram, var mótstøðan hörð. Ávísir leiðandi politikarar ávaraðu ímóti Norðoyatunlinum tí hann var alt ov dýrur og almenni váðin ov stórus. Alternativvið var, at bygdar vórðu tvær nýggjar ferjur at røkja siglingina um Leirvíksfjørð umframt dagføring av ferjulegum v.m. Hetta hevði helst kostað landinum einar 400 mió umframt árliga afturvendandi játtan til rakstur. Tað eydnaðist kortini "mafiuni" í útjaðaranum at tosa politisku skipanina til fornuft, og játtaðar vórðu 235 mió av almennum pengum til Norðoyatunnilin. Harvið

spardi landskassin einar 200 mió kr, sum ein dagføring av sjóvegis sambandi hevði verið dýrari. Nú vilja ávísir politikarar og kanska tunnilsleiðslan við, hava bummgjöldini at rinda hesar 235 mió aftur. Hetta verður gjørt við støði í eini kreativari tulking av lógartekstinum. Henda tulking er beinleiðis í stríð við tað, sum varð sagt og skrivað, tá løgtingið á sinni samtykti hetta mál.

Norðoyatunnilin og Vágatunnilin eru sólskinssøgur, men tað tykjast mong tíverri at hava ilt av.

Míni ráð eru: Gloymið tykkara kreativu lógartulking og haldið tykkum til gjørdar avtalar!

Tann umvenda Robin Hood søgan

Levi Mørk

Hetta er ivaleyst tann mest einfaldi háttur at lýsa støðuna í dag. Hendan samgongan tekur frá teimum veiku til at lata teimum bólkum sum eru væl betri fyri. Tann vanliga burturforklaringin er, at tey fara at gera iløgur í vinnulívið so tað forslær, og vit skapa soleiðis nýggj arbeidsplass. Egeri heilt greiður yvir, at teir trúgva hesum ikki somikið sjálvir, at teir írokna hetta tá ymiskar framrokningar verða gjørdar. Munnu teir ikki eisini vita, at hendan eykagávan teir geva teimum, verður nýtt til nýtslu og uppsparing? Innflutningurin av luksurvørum av bilum, merkiklæðum, channel no.5 o.l., Louis Vuitton og Prada taskum, og einkultum stuttleikabátum verður øktur, og er beinleiðis til skaða fyri handilsjavnvágina. Og tað er ikki flakakvinnan í Leirvík ella Klaksvík, ei heldur Kalli Katt, ið leggja seg eftir hesum vørum.

Formaðurin í valfelag fólkafloksins hevur júst verið frammi og sagt, at tað skal loysa seg at arbeiða, men eg ivist ikki í, at tað eru aðrir mátar at gera hetta uppá, uttan at venda Robin Hood á høvdi, við flatskattaskipaninni, tí

hon gagnar einans teimum sum eru væl fyri, og hini mugu gjalda. Læraraparið á studentaskúlanum kunnu t.d. siga, at nú tað loysir seg at arbeiða meira, skulu vit so ikki fara at arbeiða 21-22 tímar um vikuna, tímalønin(45 min.)er umleið 1600-1700 kr., so kunnu vit keypa soninum ein bil, so vit hava okkara(hvør sín) í friði? Og við hesi undurfullu skipan kunnu vit eisini bjóða foreldrunum við í summarfrí. Í somu grein bukkar og nigar hann fyri makkaraparinum í landsstýrinum, og tvíheldur um, at hesir er tað besta sum er hent Føroya landi, og at niðurgerðingin av tí veika fólkinum má, fyri alt í verðini, halda fram." Peningur skal ikki brúkast til fólk, ið ikki tíma úr songini", og her sker hann øll yvir ein kamb: Pensjónistar, fyrítíðarpensjónistar, arbeidssleys, einligar mammur og pápar, avlamin og óhjálpin fólk, sálarliga sjúk, og so sosialt niðurkomin fólk. Ja, hetta er komandi umboð hjá hesi samgongu.

Eg má so spyrja, hvar er tann sosiala skráin hjá samgonguflokkunum? Teir smáu flokkarnar kann mann loypa um, men hvat við teimum størri. Sambandsflokkurin hevði fyrr eitt sokalla sosialt bein at standa á, men høgrasneiðingin er vorðin so ógvuslig, at tann sociali parturin er horvin. Fólkaflokkurin hevur ongantið havt hetta í síni skrá, tí teirra filosofi er: at tað sum ikki kann standa má falla. Tað er

beinleiðis ófatiligt, at teir lata ein part av fólkinum bara fara fyri skeyti, tí vit hava annað at brúka pengarnar til. Tað er sera litð føroyskt háttalag teir sína, hvørs eyðkenni jú eru, at hjálpa hvørjum øðrum, við tí politikki sum verður framdur í verki.

Um tað er teirra ætlan at skapa A og B borgarar, so má mann nokk siga, at tað hevur eydnast til fulnar. Men tað er framvegis millum tey fólk, ið eru uppaftur betri fyri av skattaskipaninni, fleiri, ið ikki halda tað er rætti vegurin at ganga, og føla seg beinleiðis illa. Men hjá hesum er ikki so nógv at gera tí lóg er lóg. Tað er sjálvandi ikki bara flatskatturin tað snýr seg um, tá tey veiku verða rakt, men eisini tann nýggi hátturin almannastovan arbeiðir eftir, har aftur teir veikastu bólkarnir verða raktir. Tað tykist fyri mær sum, at hvørja fer teir báðir ísakaldu floksformennirnir siga seg gera átøk, at fáa Føroyar aftur á beint, at rætta skútana upp, at fáa skuldina burtur, so gongur tað útyvir tann veikasta partin av føroyingum. Tað er sera løggið, at hugflogið røkkur bara har til.

Um nakrar fáar dagar heldur lögmaður sína Ólav-søkurøðu, har komandi politikkurin verður lýstur. Spennandi at fáa at vita um niðurgerðingin av teimum veikaru bólkunum ferð at halda fram, um tann stættargjógv teir hava skapt, skal halda fram, og kanska økjast, við fleiri gávum til tað "betra"

fólki, og ikki minst til vinir og kenningar. Sjálvt um tað eru røddir í samgonguni sum eru ivasamar um gongdina,

verða hesi neyvan hoyrd, tí tað er ein klika í toppinum, ið orða skrána. Eg eri tíverri bangin fyri, at tann øgiliga

Føroya Myndakalendari 2014

Bíleggið kalendaran nú og sendið hann út í heimin

Tel. 341800

Johanna Vang · johanna@sos.fo

Ann Christiansen · ann@sos.fo